

Eduskunnan kunta- ja terveysjaosto
Kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Asia: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Teema: YTHS:n tehtävien laajentuminen; toiminnan järjestäminen sekä resurssit ja niiden riittävyys

Pyydettyinä lausuntona Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) toteaa, että valtion vuoden 2021 talousarviossa säätiön opiskeluterveydenhuollon tehtäviin ja laajentuvaan toimintaan on osoitettu riittävät resurssit edellyttäen, että korkeakouluopiskelijoiden terveydenhoitomaksun suuruus on kohdallaan ja arvioitu opiskelijamäärä toteutuu.

Kansaneläkelaitos (Kela) maksaa korvauksen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta aiheutuvista kustannuksista. Korvaus perustuu opiskelijakohtaiseen hyväksyttävään kustannukseen ja arvioon opiskelijamäärästä. Korvauksen määrä tarkistetaan lopullisen opiskelijamäärän mukaisesti. Lopullinen opiskelijamäärä on kevät- ja syyslukukausien opiskelijamäärien keskiarvo. (Opiskeluterveydenhuoltolain 22 §.)

Kelan arvion mukaan vuonna 2021 läsnä olevia korkeakouluopiskelijoita on eri määrä kuin opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan. Kansaneläkelaitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön laskelmien ero johtuu siitä, että Kansaneläkelaitos on huomioinut terveydenhoitomaksun maksajien määrän lukukausittain. Osa opiskelijoista ei maksa koko lukuvuoden terveydenhoitomaksua vaan yhden lukukausikohtaisen maksun esimerkiksi valmistumisen tai opintojen aloitusajankohdan vuoksi. Siten Kansaneläkelaitoksen käyttämä lukumäärä on laskennallinen. Kuitenkin jokainen opiskelija on potentiaalinen opiskeluterveydenhuollon palvelujen käyttäjä koko lukuvuoden ajan.

Mikäli opiskelijakohtainen hyväksyttävä kustannus laskettaisiin käyttämällä opiskelijamääränä opetus- ja kulttuuriministeriön arvioimaa lukumäärää ja korvauksen määrän tarkistus tehtäisiin käyttämällä toteutuneena opiskelijamääränä kevät- ja syyslukukausien opiskelijamäärien keskiarvoa, johtaisi tämä hyvin todennäköisesti tilanteeseen, jossa Kela joutuisi toteamaan, että toteutunut opiskelijamäärä on ollut huomattavasti pienempi kuin arvioitu opiskelijamäärä. Hyväksyttävien toteutuneiden kokonaiskustannusten katsottaisiin tällöin olevan arvioitua huomattavasti pienemmät, sillä opiskeluterveydenhuoltolain 14 §:n mukaan opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävät kokonaiskustannukset muodostuvat opiskelijakohtaisesta hyväksyttävästä kustannuksesta kerrottuna läsnä olevaksi ilmoittautuneiden korkeakouluopiskelijoiden määrällä. Vastaavasti Kelan maksamaa korvauksen määrää tarkistettaisiin toteutuneen opiskelijamäärän mukaisesti ja Kela joutuisi perimään YTHS:ltä takaisin osan maksetusta korvauksesta. Sama tilanne toistuisi todennäköisesti seuraavina vuosina.

Läsnä olevien korkeakouluopiskelijoiden toteutunut määrä ja terveydenhoitomaksun suuruus ovat YTHS:n rahoituksen kannalta hyväksyttävien kustannusten lisäksi kriittiset tekijät valtion talousarvion osuutta arvioitaessa. Uuden lain korkeakouluopiskelijoiden

terveydenhuollosta voimaantullessa ensimmäisen vuoden rahoituksen onnistuminen kohdalleen on haastavaa.

Eduskunta on myöntänyt YTHS:lle vuoden 2020 neljännessä lisäbudjetissa 5 miljoonaa euroa korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen koronavirustilanteessa. Kiitos siitä.

YTHS kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

YLIOPPILAIDEN TERVEYDENHOITOSÄÄTIÖ

Katariina Poskiparta
Toimitusjohtaja

Kristian Lind
Talous- ja tietohallintojohtaja